ชื่อเรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนผ่านอัตลักษณ์ชุมชนบ้านอุปราช ผู้วิจัย นางสาวชลธิชา มาลาหอม **ปริญญา** ค.ม. (หลักสูตรและการเรียนการสอน) อาจารย์ที่ปรึกษา คร.ศักดิ์พงศ์ หอมหวล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก คร.นลินรัตน์ อภิชาติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาอัตถักษณ์ของชุมชนที่สามารถนำไปใช้ ในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนชุมชนบ้านอุปราช 2) เพื่อพัฒนากิจกรรมการ เรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในการพัฒนาทักษะชีวิตผ่านอัตถักษณ์ของชุมชนบ้านอุปราช 3) เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมด้านทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนชุมชนบ้านอุปราชหลังการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ผ่านอัตถักษณ์ชุมชน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กและเยาวชนชุมชนบ้านอุปราช จำนวน 20 คน ระยะเวลาการวิจัย เดือนมกราคม พ.ศ. 2555 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2555 เครื่องมือ ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสำรวจอัตลักษณ์และแบบสำรวจความต้องการ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกการพัฒนาทักษะชีวิต แบบประเมินทักษะ ชีวิต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ก่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และนำเสนอผลการวิจัยแบบตารางและพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า

 จากการศึกษาบริบทของชุมชน สภาพปัญหา ทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนก่อน จัดกิจกรรมการเรียนรู้อัตลักษณ์ของชุมชนที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตและความ ต้องการในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน พบว่า ชุมชนบ้านอุปราชส่วนใหญ่ ดำรงชีวิตด้วยวิถีเกษตรกรรม สภาพปัญหาของเด็กและเยาวชนในชุมชนบ้านอุปราชส่วนใหญ่ ใช้เวลาว่างไม่เป็นประโยชน์ เช่น การเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ติดยาเสพติดและเด็กแว้น ส่งผลให้ เด็กและเยาวชนขาดทักษะชีวิตซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิตและจากการสำรวจทักษะ ชีวิตของเด็กและเยาวชนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนที่ต้อง ได้รับการพัฒนามีอยู่ 3 ด้านคือด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการสร้างสัมพันธภาพระหว่าง บุคคล ด้านการเข้าใจผู้อื่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำทักษะชีวิตทั้ง 3 ด้านดังกล่าวมาพัฒนาผ่าน อัตลักษณ์ของชุมชนและจากการสำรวจเพื่อหาอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านอุปราช พบว่า ชุมชน บ้านอุปราชมีอัตลักษณ์ด้านอาชีพ ดังนี้ คือ อัตลักษณ์ด้านการทำนา การปลูกผักปลอดสารพิษ การทอเสื่อ การเลี้ยงไก่ซีพีและการทำขนมจีน ซึ่งจากการสำรวจความต้องการ พบว่า เด็กและ เยาวชนต้องการที่จะเรียนรู้อัตลักษณ์ด้านการทำขนมจีน โบราณ

- 2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนผ่าน อัตลักษณ์ชุมชนบ้านอุปราช ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การทำขนมจีนโบราณประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนรู้ที่แบ่งเป็นฐานการเรียนรู้ 3 ฐานการเรียนรู้ 5 กิจกรรมการเรียนรู้
- 3. ผลหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน ชุมชนบ้านอุปราช พบว่า เด็กและเยาวชนมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับมาก ($\overline{\mathcal{X}}$ =4.10, S.D.=0.54) ทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชนหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมซึ่งก่อนจัด กิจกรรม การเรียนรู้เด็กและเยาวชนมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{\mathcal{X}}$ =2.65, S.D.=0.71)

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Title: The Development of Life Skills of Children and Youths through Community

Identity of Ban Uparat

Author: Chonthicha Malahom Degree: M.Ed. (Curriculum and Instruction)

Advisors: Dr. Sakpong Homhuan Chairman

Dr. Nalinrat Apichart Comnittee

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2013

Abstract

This research aimed to: 1) study the community identity that can be used in the development of life skills of children and youths of Ban Uparat community; 2) develop learning activities for children and youths in the development of life skills through the community identity of Ban Uparat; 3) study behaviors relating to life skills of children and youths of Ban Uparat community after using the learning activities through the community identity. The target group comprised 20 children and youths of Ban Uparat. The period of time of the research was from January to May 2012. The instruments consisted of a survey form for life skills of children and youths before using the learning activities, a survey of identities and a survey of needs, a record of focus group discussions, an interview form, a behavior observation form, a record of life skill development and a life skills evaluation form. The statistics used were mean, standard deviation and percentage. The results were presented in tables and through descriptive analysis.

The results are as follows:

1. The study of the community context, the state of problems, the life skills

of children and youths before using the learning activities, the community identities that can be used in the development of life skills and needs of children and youths revealed that most people in the community of Ban Uparat lived on agriculture. Most children and youths in the Ban Uparat community spent their free time uselessly. For example, they played computer games, took drugs, and disturbed the community by racing motorcycles. As a results, the children and youths lacked life skills which were important to their life. The survey of life skills of children and youths before using the learning activities revealed that 3 aspects of life skills of children and youths were needed to be developed, namely: the aspect of creative thinking, the aspect of building interpersonal relationship, and the aspect of understanding other people. Therefore, the author developed these aspects of life skills through the community identities of Ban Uparat. From the survey, it was found that the community of Ban Uparat had the following occupational identities: rice farming, growing organic vegetables, making mats, raising CP chicken, and making traditional Thai rice vermicelli.

And the survey of needs revealed that the children and youths wanted to learn the identity of making traditional Thai rice vermicelli.

- 2. The organization of the learning activities for the development of the life skills of children and youths of Ban Uparat community through making traditional Thai rice vermicelli comprised 3 learning bases with 5 learning activities.
- 3. The results of using the learning activities for the development of life skills of children and youths of the community of Ban Uparat revealed that the children and youths had their life skills in the high level ($\overline{X} = 4.10$, S.D.= 0.54). This was higher than the level found before using the learning activities when it was in the moderate level ($\overline{X} = 2.65$, S.D. = 0.71)